

In illud: Memor fui dei

Εἰς τὸ, "Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ καὶ ἠψφράνθην."

61.689

Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠψφράνθην, ὁ μελωδὸς ἐμαρτυρήσατο Δαυΐδ. Οὐκ ἐξ οἰκείας φύσεως ἐμαρτύρατο, ἀλλ' ἐξ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἐκελάδησεν· οὐχ ἀπλῶς ἐμνημόνευσεν, ἀλλὰ καὶ σοφῶς ὁ Δαυΐδ ἐλιτάνευσεν· οὐκ ἀπὸ χειλέων μόνον ἐμέμνητο, ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία ἐδίδαξεν· οὐκ ἐν νυκτὶ ἢ ἡμέρᾳ ἐπελανθάνετο ὁ Δαυΐδ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα αἰτῶν κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐμέμνητο.

Καὶ ἵνα μάθῃς ὅτι ἀλήθειαν καὶ οὐ ψεῦδος διαγράφομεν, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐγγράφου ἱστορίας τὰς μελωδίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος τρυγήσωμεν. Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠψφράνθην, εἶπεν ὁ Δαυΐδ. Καὶ εἰ θέλεις γνῶναι ἀληθῶς, ὅτι καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἐμέμνητο ὁ Δαυΐδ τοῦ Θεοῦ, καὶ μνημονεύων ἠψφραίνεται, μετὰ πολλῆς φιληκοΐας πρόσεχε τὰ λεγόμενα· Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε· καὶ, Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· Μεσονύκτιον ἐξεχειρόμην τοῦ ἐξομολογήσασθαί σοι, Κύριε· Ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ. Ἐσπέρας καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγελῶ· Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρὸς σέ ὀρθρίζω. Καὶ πάλιν, Τοῦ ἀναγγέλλειν τῷ πρωΐ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα. Ὅρα· ὅτι οὐκ ἔστιν ὥρα ἀργῆ, ἐν ἣ ἐπελανθάνετο; οὐχ ἑωθινή, ἢ νυκτερινή. Εἴ γε θέλεις μαθεῖν ἀληθῶς, ὅτι οὐχ ἀπλῶς ἐμνημόνευσε τοῦ Θεοῦ ὁ Δαυΐδ, ἀλλὰ μετὰ συνοχῆς καρδίας, ἄκουε· Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, Κύριε· Κύριε, ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας. Καὶ ἵνα πασῶν τῶν ὥρῶν πέρας ἐπάγῃ ὁ Δαυΐδ, εἶτα λέγει· Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, Κύριε! ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. Ἴδου ὡς ὅλην τὴν ἡμέραν μελετῶν τὰ λόγια Κυρίου, καὶ μεμνημένος τοῦ Θεοῦ παρ' ἕκαστα, ποίας ἀπέλαβε χάριτος ἀξίωμα; ἄρα ἐπὶ γῆς τὰς ἀμοιβὰς ἐκολπώσατο; Οἶμαι καὶ αὐτὸν διαπρέποντα καὶ βασιλεύοντα ἐπιγείως· ὧδε τοὺς ἐχθροὺς ὑποτάττοντα, κάκεῖ τοῖς ἀγγέλοις ἐπιτάττοντα· ὧδε τῆς ἐπιγείου βασιλείας τὴν πορφύραν φορέσαντα, καὶ ἐκεῖ τῆς ἐν οὐρανῷ βασιλείας τὴν δόξαν ἀπαστράψαντα· ὧδε τῆς εὐφωνίας τὰς φωνὰς καταλάμπαντα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κάκεῖ τῆς παναρέτου σοφίας τὰς μαρμαρυγὰς καταυγάζαντα.

Καὶ ταῦτα μὲν μερικῶς ὑπογράφομεν. Τούτων δὲ πάντων τὸ κρεῖττον ἐκκληρώσατο. Ὡς γὰρ εἶδε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συνεχῶς τὸν Θεὸν παρὰ τοῦ Δαυΐδ ὑμνούμενον ἐπὶ γῆς, λοιπὸν εἰς οὐρανοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐχώρησεν εἰς πρεσβείαν λέγον· Κύριε, ἐφ' ἐκάστης ὁ Δαυΐδ μνημονεύει σου, καὶ μνημονεύων εὐφραίνεται· καὶ αὐτὸς αὐτοῦ μνήσθητι, Κύριε, Θεὸς ἡμῶν, καὶ λέγει· Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυΐδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ. Λοιπὸν ἀποκρίνεται ὁ φιλόανθρωπος Θεός· Ἐπειδὴ συνεχῶς καὶ συνετῶς μνημονεύει μου ὁ Δαυΐδ, κἀγὼ ἐπὶ πάντων κηρύξω τὴν ἐμὴν πρὸς ἐκεῖνον διάθεσιν καὶ ἀγάπην· ὑπὲρ ἁγίους καὶ ἀγγέλους καὶ δυνάμεις αὐτὸν μεγαλυνῶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τί λέγων; 61.690 Εὗρον Δαυΐδ τὸν δοῦλόν μου, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου· καὶ, Πρωτότοκον θῆσομαι αὐτὸν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς· καὶ, Τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. Τοῦτο δὲ εἰπὼν ἑαυτὸν ἐδειγμάτισεν ὁ Δαυΐδ. Ὅρα· ὅτι μέγα κέρδος γίνεται τοῦ ἀνθρώπου τὸ μνημονεύειν τοῦ Θεοῦ; Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, εἶπεν ὁ Δαυΐδ, καὶ ἠψφράνθη ἡ καρδία μου. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι εὐφρασίαι διὰ τοῦ στόματος εἰσέρχονται, καὶ διὰ τοῦ ἀφεδρώνος μεθοδεύονται· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ εὐφρασία, ὡς πηγὴ, μελίρρυτα ῥήματα τὴν καρδίαν εὐφραίνει, ὥστε λέγειν τὸν τοιοῦτον· Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου; ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ μνημονεύων, πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐφροσύνης

ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ φωλεύοντα· ἐκεῖ πηγὴ βρύουσα ἀγαθὰ, ἐκεῖ μέλι καὶ κηρίον καὶ λύχνος ἀπτόμενος, ἐκεῖ θησαυρὸς κρυπτόμενος τῆς ἀγίας Τριάδος. Λοιπὸν ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἔρχονται, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ λαμβάνουσι, καὶ λοιπὸν οὐκ ἔτι γίνεται ἄνθρωπος κατηχούμενος, ἀλλ' ἄγγελος θεοφορούμενος. Ἐπειδὴ οὖν τοιαύτης χάριτος κατηξίωται ὁ ἄνθρωπος, καὶ τοιαύτης εὐφρασίας ἀπολαύσας ἠὲ φραίνετο ὁ Δαυΐδ, καὶ ἡμεῖς τῆς τοῦ Θεοῦ εὐφρασίας ἀπολαύοντες, συνεχῶς μνημονεύσωμεν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τῶν αὐτοῦ ἀγαθῶν ἀπολαύσωμεν. Φέρε οὖν τῆς παρουσίας τοῦ Σωτῆρος τὰς ἀρετὰς μεταλλεύσωμεν, καὶ τὴν ἐπίγειον αὐτοῦ παρουσίαν ὡς στήλην πανάρετον ἀνυμνήσωμεν· ἐπειδὴ ἤκουσα παρὰ τῆς γλώττης τῶν παρανόμων Ἰουδαίων βλασφημίας τεκμήρια, καὶ ἐπειδὴ ἀπιστοῦσι τὰς Γραφάς, ἅς ἀναξίως ἀναγινώσκουσι, καὶ οὐ γινώσκουσι τὸ μυστήριον. Τὸ γὰρ ὅτι ἐκ παρθένου ἐτέχθη ὁ Κύριος, ἐν αὐτῷ σκανδαλίζονται, φησὶν, οἱ ἄθλιοι καὶ παμπόνηροι.

Ὡ τῆς ἀνοίας! ὦ τῶν παρὰ φύσιν παρανόμων! ποία γραφὴ, ἢ ποῖος προφήτης οὐ σαλπίζει τοῦ Κυρίου ταύτας τὰς χάριτας; Πρῶτος τὴν Παρθένον ὁ Σολομὼν ἐμακάρισεν, ὁ τῆς μεγάλης σοφίας ἠνίοχος, λέγων· Μακαρία ἡ στείρα ἢ ἀμίαντος, ἣτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι. Στείραν γὰρ λέγει πρὸ τοῦ ἐπισκηνῶσαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ πρὸ τοῦ ἀνθῆσαι τὸν ἥλιον. Οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι, ὅτι μετὰ ἀνδρὸς οὐχ ὠμίλησεν. Ὅτε δὲ ἤκουσε περὶ τῆς ἀμιάντου στείρας Ἡσαΐας ὁ τίμιος, εὐθύς τοῦ σοφοῦ τὸ ῥητὸν ἐσπαργάνωσε, καὶ τῷ αὐτῷ ἐμελώδησε· Σὺ, φησὶν, εἶπας στείραν ἀμίαντον· κἀγὼ λέγω· Εὐφράνθητι, στείρα ἢ οὐ τίκτουσα. Ἔως γὰρ νῦν οὐκ ἔτεκες· ἀπὸ τοῦ νῦν εὐφράνθητι, ὅτι ὄν οὐ χωροῦσιν οἱ οὐρανοὶ, δέξασθαι κατηξίωσαι. Ὡς δὲ οἱ δύο μάρτυρες ταῦτα ἐκήρυττον, ἐζήτουν καὶ ἄλλον ἕτερον μῖξαι εἰς τὸ μυστήριον, ἵνα ἐπὶ τριῶν μαρτύρων σταθῇ ἀσφαλὲς τὸ ζητούμενον. Ὡς δὲ ταῦτα διενοοῦντο, ἐκάτεροι εὗρον Δαυΐδ τῆς μελωδίας τὸν ῥήτορα, καὶ ὑπομιμνήσκουσιν αὐτὸν τῆς οἰκονομίας τὰ μέλλοντα. Ὡς δὲ ἤκουσε τὸ μυστήριον, σάλπιγγος φωνὴν ἀντεφώ 61.691 νησεν· Ἰδοὺ ἐκάτεροι περὶ τῆς στείρας εἰρήκατε· διὰ τί οὐκ εἰρήκατε περὶ τῆς ἐνδόξου κυήσεως; Εὐθέως νοήσας Ἡσαΐας τὸ φρόνιμον, ἀντιβάλλει τοῖς ῥήμασιν· Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται· υἱόν. Καὶ ὁ Σολομὼν ἐδευτέρωσεν· Ἐξεῖ καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν. Ταῦτα ἀκούσας Δαυΐδ ἔφησε πρὸς αὐτούς· Ἰδοὺ εἰρήκατε ὅτι τέξεται· ἐν ποίῳ τόπῳ; ἐν πόλει, ἢ ἐν ἐρήμῳ ἢ ἐν χώρᾳ; Λέγουσι πρὸς αὐτόν· Σὺ περὶ τοῦ τόπου καὶ τῆς πόλεως ἐρμήνευσον· περισσοτέρας γὰρ χάριτος ἠξίωσαι. Τότε Δαυΐδ, τοῦ Πνεύματος εἰπόντος αὐτῷ τὴν ἐνέργειαν, μεγαλοφώνῳ κραυγῇ ἐστηλίτευσεν τὸ μυστήριον· Ὑμεῖς, φησὶν, ἐν κρυφῇ δονιτεύετε, ἐγὼ ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ἀνυμνήσω τὴν κύησιν· Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, ἠύραμεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ.

Καὶ συνεῖς ἐπὶ τούτοις τοῖς δόγμασιν, ὅτι βαθὺ τὸ αἴνιγμα, ἐζωγράφησεν· Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, ἠύραμεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ· τουτέστιν, ἐν Βηθλεέμ· Ἐφραθᾷ γὰρ ὀνομάζεται. Ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, ὅτι ἔγκυός ἐστιν· ἐκεῖ γὰρ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή, ὅτι ἔγκυός ἐστιν ἡ Παρθένος. Τότε δὲ ἠύραμεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ, εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου τὸ φῶς ἐφανέρωσεν. Ὡδε ἠκούσαμεν αὐτὴν ἔγκυον, ὥδε περὶ ἀνδρὸς ἀκοὴν ἐδεξάμεθα· ἐκεῖ μητέρα τοῦ Κυρίου ἠύρηκαμεν. Ἰδοὺ ἐκ τῶν σῶν τρεῖς σοὶ παρεστήσαμεν μάρτυρας τὴν δόξαν τῆς Παρθένου κηρύττοντας· οὐχ ὅτι μόνον τούτους εὐρήκαμεν· ἅπαντες γὰρ αὐτὸν οἱ προφήται ἐωρακότες ἐλπίζουσιν· ἀλλ' ἐπὶ τριῶν μαρτύρων ἐστάναι τὸ δίκαιον. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῶν τριῶν οὐ τρακτεύω· ἀλλὰ δός μοι ἓνα πιστότατον μάρτυρα λέγοντα ψεύδεσθαι τὸ μυστήριον, ἢ ἐξ ἀνδρὸς ἀποκυῆσαι τὴν Παρθένον· ἢ τοῦτο ἀπόδειξον, ἐπιστρέψας ὡς Θεοτόκον προσκύνησον. Ἡ δεῖξον τὸν Σωτῆρα ἐν τάφῳ καὶ σορῶ κατεχόμενον, ἢ ἐγὼ σοὶ δεικνύω ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς καθεζόμενον. Οὐ γὰρ

ἐξ ἄλλοφύλων, ἀλλ' ἐκ τοῦ σοῦ γένους προσφέρω τὸν μάρτυρα λέγοντα· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Περὶ τῶν Ἰουδαίων λέγει· οὐ γὰρ ἄλλος ἐστὶν ἐχθρὸς, εἰ μὴ ὁ σταυρὸν ἀρνούμενος. Ἄλλ' ἐγὼ ἑάσας τὴν θεομάχον συναγωγὴν, πρὸς τὴν θεόπνευστον Ἐκκλησίαν συνέρωμαι. Ἐάν σοι εἴπη Ἰουδαῖος, εἰπέ πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος δίχα ἀνδρὸς, εἰπέ αὐτῷ καὶ σύ· Πῶς ἔτεκε τὴν Εὐάν ὁ Ἀδάμ δίχα γυναικός; Πῶς ἔτεκεν ἡ παρθένος δίχα σπορᾶς; πῶς ἐξήνθησεν ἡ γῆ δίχα σπέρματος; Πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος; πῶς ἔβρυσεν ἡ παρθένος τὸ ὕδωρ ἡ ἀκρότομος; Πῶς ἔτεκεν ἡ παρθένος; εἰπέ πῶς τοῦ Ἀαρῶν ἡ ράβδος ἐβλάστησε;

Πῶς ἔτεκεν ἡ παρθένος; εἰπέ πῶς οὐρανόθεν τὸ μάννα; πῶς ἐπληθύνετο ἡ ὕδρια; πῶς ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσοαὶ ἐβλάστησε τὸ ἄνθος; πῶς Ἐλισσαίου τὸ ἔλαιον ἔβρυσεν εἰς τοὺς κεράμους; Πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος; εἰπέ, πῶς ἐπὶ Γεδεῶν ὁ πόκος ἀπέλυσε δρόσον; εἰπέ, πῶς ἐπὶ τοῦ Σαμψῶν τὸ ὀστέον ἔβρυσεν τὸ ὕδωρ; εἰπέ, πῶς ἐφύλαξεν ἡ κάμιμος τοὺς παῖδας; εἰπέ, πῶς ἐπὶ Μανωῆ ἀνήφθη ἡ πέτρα δίχα ὕλης; εἰπέ, πῶς ἐκαίετο ἡ βάτος, καὶ οὐ κατεκαίετο; εἰπέ, πῶς οὐ κατεφλέχθη Ἡλίας ἐν τῷ ἄρματι τῷ πυρίνῳ; εἰπέ, πῶς ὁ Μωϋσῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, καὶ πάλιν ἐξῆλθε; Πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος; πῶς Ἡσαΐας τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου ἔθεάσατο; εἰπέ, πῶς Δαυὶδ ἐφάνέρωσε τὸ κεκρυμμένον ἐνύπνιον τῷ Ναβουχοδονόσωρ; πῶς Ἰεζεκιὴλ ἐφ' ἄρματος Χερουβὶμ καθήμενον εἶδε τὸν ἀόρατον; Πῶς ἔτεκεν ἡ παρθένος; πῶς Ἰερεμίας ἐκ μήτρας ἡγιασθῆ προφήτης; εἰπέ, πῶς τὰ νεκρὰ τοῦ προφήτου ὄστα τὸν νεκρὸν ἠγειραν τότε; εἰπέ, πῶς ἡ Ἐρυθρὰ ἐπετρώθη ράβδῳ; εἰπέ, πῶς ὁ Ἰορδάνης ἀνεπόδισε τὸ ρεῦμα; εἰπέ, πῶς τὰ δένδρα τοὺς καρποὺς ἐγκυμονοῦσιν; εἰπέ, πῶς ἡ ἄμπελος φέρει τὸν βότρυν; εἰπέ, πῶς ἐγέννησεν ἡ νύξ τὴν ἡμέραν; Πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος; εἰπέ, πῶς ὁ φωστήρ τοῦ ἡλίου θερμαίνει τὸν κόσμον, εἰπέ, πῶς ὁ οὐρανὸς τοὺς ἀστέρας ἐκφαίνει; Καὶ ἐπὶ τούτων εἰσὶ μυστήρια ἄρρητα, κεκρυμμένα καὶ ἀκατάληπτα ἐν οὐρανοῖς. Εἰ ταῦτά μοι ἐρμηνεύσης ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐσκέπτωρ, οἶδα ὅτι καταλαμβάνεις καὶ τὴν κύησιν τῆς Παρθένου. Ἄλλα σὺ ἀλλότριος εἶ κάκεινων καὶ τούτων τῶν μυστηρίων· ἡμεῖς δὲ καὶ ταῦτα φιλοφρονοῦμεν, κάκεῖνα πιστεύομεν. Ἐρμήνευσον τοὺς προφήτας, καὶ βλέπε τῆς παρουσίας τοὺς ῥήτορας. Στε 61.692 φανούσθω τὸ κήρυγμα. Ὅσα ἐποίησε καὶ ἔπαθε, ταῦτα οἱ προλαβόντες πρὸ τοσοῦτων γενεῶν ἐζωγράφησαν. Πρῶτος ἰκετεύει Δαυὶδ· Κύριε, κλῖνον οὐρανοὺς, καὶ κατάβηθι. Καὶ ἐπιτυχῶν τῆς αἰτήσεως, εὐαγγελίζεται καὶ λέγει· Ἔκλινεν οὐρανοὺς, καὶ κατέβη. Καὶ ἐπειδὴ ὡς παιδίον εἶχε φανῆναι, λέγει Ἡσαΐας. Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν. Ὅτι δὲ ἔμελλεν αἶρειν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ φεύγειν εἰς Αἴγυπτον, Ἰδοὺ ὁ Κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἦξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου. Νεφέλην κούφην εἰκότως ὁ λόγος τὴν Παρθένον ἐκάλεσεν, ὅτι ἀνθρωποποιῶ σπέρματος βάρος οὐκ ἐδέξατο. Ὅτι δὲ ἠμελλεν ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζεσθαι, λέγει Ἰερεμίας· Πῶς ποιήσης ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου;

Καὶ τί κατ' εἶδος ἀριθμοῦμεν; Φέρε δὴ ὅλας ὁμοῦ τὰς προφητείας εἰς ἓνα φωστῆρα συνεχόμενος. Περὶ τῆς ἐρμηνείας Γαβριὴλ λέγει· Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. Καὶ περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀπαντήσεως καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ Δαυὶδ λέγει· Ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν· καὶ περὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς Ἐλισάβητ πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ ἀγνήν Θεοτόκον, Δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν. Καὶ πάλιν περὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ περὶ τοῦ Κυρίου λέγει· Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε. Καὶ περὶ τῶν ἀποστόλων λέγει· Ἐγὼ εἶπα· Θεοὶ ἐστε. Καὶ περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς ἄνωθεν Δαυὶδ λέγει· Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Καὶ περὶ τῶν νοσούντων λέγει· Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἴασατο αὐτούς· καὶ περὶ τῶν

ἀμαρτωλῶν λέγει· Αὐτὸς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει· καὶ περὶ τῶν ἐγερθέντων νεκρῶν, Ἀναστήσονται οἱ νεκροί· καὶ περὶ τῶν κατεχομένων ψυχῶν, Καὶ οἱ ἐν σκότει καθήμενοι, φῶς ἀνέτειλεν ὑμῖν. Καὶ περὶ τοῦ Καϊάφα καὶ Ἡρώδου λέγει· Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Ἀβραάμ· καὶ περὶ τοῦ Ἰούδα, Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν· καὶ περὶ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀρχιερέων, Ἦξει Κύριος εἰς κρίσιν μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ· καὶ περὶ τοῦ σταυροῦ· Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ· καὶ περὶ τοῦ ληστοῦ τοῦ ἐκ δεξιῶν, Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν· καὶ περὶ τοῦ τάφου· Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ· καὶ περὶ τοῦ στεφάνου τοῦ ἐξ ἀκανθῶν, Ἡ ἄμπελός μου ἀντὶ βοτρίων ἀκάνθας ἐβλάστησε· καὶ περὶ τοῦ πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ Πονηροῦ, Ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν Κύριον· καὶ περὶ τοῦ κληθῆναι Υἱὸν ἀνθρώπου, Καὶ ἐπὶ Υἱὸν ὃν ἐκραταίωσας ἑαυτῷ· καὶ περὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ· καὶ περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, Ἐξεγέρθητι, ἵνα τί ὑπνοῖς, Κύριε; καὶ περὶ τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ· Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ· καὶ περὶ τῆς ἄνω καθέδρας, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου. Καὶ τί πολλὰ λέγω; Ὅλας γὰρ τὰς προφητείας οὐδὲ οἱ ῥήτορες ἐξαγγέλλουσι τὰς περὶ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ ἄδομένας. Θέλεις γινῶναι καλῆς ἱστορίας ἀσφάλεια; ὅτι περὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην ἡ Παλαιὰ ἐζωγράφησε, καὶ τὰ ὧδε οἰκονομούμενα, ἐκεῖ σκιογραφούμενα;

Βλέπε μοι αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀβραάμ μετὰ δύο ἀγγέλων παραγενόμενον, καὶ ὧδε μετὰ δώδεκα μαθητῶν εἰς τὸν οἶκον Ζακχαίου εἰσερχόμενον. Βλέπε μοι αὐτὸν ἐκεῖ δύο ἀδελφοὺς εἰς ἱερωσύνην καλέσαντα, καὶ ὧδε δύο ἀδελφοὺς εἰς ἀποστολὴν ἐκλεξάμενον· Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ἐν τοῖς ἀποστόλοις αὐτοῦ. Βλέπε μοι αὐτὸν ἐκεῖ τὸν υἱὸν τῆς χήρας διὰ Ἡλίου ἐγείραντα, καὶ ὧδε τῆς χήρας τὸν μονογενῆ δι' ἑαυτοῦ ἐγείραντα· ἐκεῖ δι' Ἐλισαίου τὸν Νεεμὰν καθαρισθέντα, καὶ ὧδε δι' ἑαυτοῦ τὸν λεπρὸν ἀπολούοντα· ἐκεῖ τὴν Μαριὰμ ἀδελφὴν τῶν ἀγίων προφητῶν ἐμβιβάζοντα, καὶ ὧδε τὴν αὐτὴν προσηγορίαν ἀδελφῆς τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐπονομάσαντα· ἐκεῖ ἐκ τῶν προφητῶν τέσσαρας μεγαλύνοντα, καὶ ὧδε τὸν ἀριθμὸν τέσσαρας εὐαγγελιστὰς σεμνύνοντα.

Ἐκεῖ δώδεκα προφῆτας ἐτέρους ἐτύπωσε, καὶ ὧδε δώδεκα τὸν ἀριθμὸν ἀποστόλους ἐκάλεσεν· ἐκεῖ τοῖς μεγάλοις προφήταις ὑπουργοὺς ἀνέδειξε, καὶ ὧδε τοῖς ἀποστόλοις ἐβδομήκοντα. Θαδδαῖος ἐτύγχανε τοίνυν ὁ θεραπεύσας τὸν Ἄβγαρον. Ἐκεῖ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ τοὺς βασιλεῖς τῆς Παλαιστίνης ἐπαίδευσεν, ὧδε Ἰησοῦς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ἐδόξασεν· ἐκεῖ δώδεκα 61.693 πηγαὶ ἐν Ἐδέμ βρύουσι, ὧδε δώδεκα μαθηταὶ ἐκ τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης βάπτισμα πηγάζουσιν· ἐκεῖ ἐβδομήκοντα στελέχη φοινίκων ἐδείχθησαν, ὧδε ἐβδομήκοντα μαθηταὶ τῶν ἀποστόλων ἐβλάστησαν· ἐκεῖ τὸ πικρανθὲν ὕδωρ ξύλον ἐγλύκανε, καὶ ὧδε τὸ πικρότατον τῶν ἀμαρτιῶν εἰς γλυκεῖαν χαρισμάτων πηγὴν τοῦ σταυροῦ τὸ ξύλον μετέβαλεν· ἐκεῖ ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἠγιάσθη, ὧδε ἡ σκηνὴ τοῦ παστοφορίου ἐδοξάσθη· ἐκεῖ Δαυὶδ ἐμελώδησε τοὺς ὕμνους, καὶ ὧδε Παῦλος ἐκελάδησε τὰς διδασκαλίας· ἐκεῖ Ἡλίας ἐκ τῶν προφητῶν ἀνεδείχθη παρθένος, καὶ ὧδε ὁμοίως Ἰωάννης ἐκ τῶν ἀποστόλων παρθένος· ἐκεῖ Ἡλίας ἐν τῷ ἄρματι ἐκάθησε τῷ πυρίνῳ, καὶ ὧδε Ἰωάννης ἐπὶ τὸ στήθος ἀνέπεσε τοῦ Κυρίου· Ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον ἐστίν. Ἐκεῖ τρεῖς ἀνεδείχθησαν μεγάλοι, ἔχοντες τοῦ Σωτῆρος τὸ ὄνομα, τῆς ἐνδόξου Τριάδος δηλοῦντες τὸν χαρακτῆρα, οἱ τρεῖς ἅγιοι δυνατοί. Οὐ γὰρ ἀπλῶς ἦσαν τῶν τυχόντων, οὐδὲ τῶν ἀγεννῶν, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ μέγας ἐν ἱερεῦσιν· ἔπειτα οἱ τρεῖς ἀξιόπιστοι μάρτυρες τὸν ὑπογραμμὸν σεμνύνουσι τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐλκεται δέ μου ἀληθῶς ἡ διάνοια καὶ εἰς ἕτερα ἐκπηδήσαι, εἰς σωτήριον πίστιν. Οὐ γὰρ ἀφίσταμαι τοῦ προφήτου λέγοντος·

Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠὺφράνθην· ὃν ἡ πανάρετος Σοφία ἐν τοῖς ἄσμασιν ἀνακηρύττει· Ἐξεγείρου, βορῶᾶ, καὶ ἔρχου, νότε, διάπνευσον κῆπὸν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματα.

Ἄρα τίς ἐστὶν ὁ βορῶᾶς, ἢ ὁ νότος; ἢ τίς ἐστὶν ὁ κῆπος; ἢ τίνα τὰ ἐν τῷ κήπῳ φυτά; ἢ τίνα τὰ ἀρώματα τὰ ῥέοντα; Ἐγὼ τοῦτο εἶναι οἶμαι, ὡς ἐρμηνεύει ἡ Γραφή, βορῶᾶν εἶναι τὴν ἁγίαν Παρθένον, νότον τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, φυτὰ τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ ἀποστόλους, πηγὴν ἄρδουσαν τὸν κῆπον τὸ βάπτισμα τοῦ Σωτῆρος, φύλακα τοῦ κήπου τοῦ σταυροῦ τὴν σφραγίδα, ἀρώματα εἶναι τὰ ἰάματα καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Σωτῆρος. Τοῦτο οὖν ἐστίν· Ἐξεγείρου, βορῶᾶ, τουτέστιν, ἡ Παρθένος ἐκ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἔρχου, νότε· δεῦρο, Χριστέ, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ ἔμπνευσον εἰς τὴν ἁγίαν Παρθένον· διάπνευσον εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐξέγειρον τοὺς ἁγίους μάρτυρας, καὶ ἀποστόλους, καὶ ῥευσάτωσαν τὰ ἀρώματα ἐπὶ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πεπλανημένους.

Ταῦτα τὰ ἀρώματα εἰς διαφόρους πηγνυταὶ χάριτας, καὶ γίνεται τοῖς ἀσθενοῦσιν ὑγείας τεκμήριον, τοῖς πεπλανημένοις ἐπιστροφῆς ἔλεγχος, τοῖς ἁμαρτωλοῖς μετανοίας συνήγορος, τοῖς δικαίοις εὐρωστίας βοήθημα. Πῶς οὖν ἐπαξίως ὑμνήσωμεν τῶν ἰαμάτων τὰ ἰάματα, τὴν ζωοποιὸν ἐλπίδα, τὴν ἐπίγειον ζωὴν, τὴν οὐράνιον σωτηρίαν; Πῶς ἐμυρίζετο ἡ γῆ, ὅτε ταῦτα ἔρρεον τὰ ἀρώματα; πῶς δὲ πάλιν ἡ γῆ ἔφερε τὰ ἴδια θυμιάματα; καὶ τῷ Δεσπότη μετὰ φόβου προσφέρουσα ἔλεγε· Σὺ, φησὶ, Δέσποτα, παρέχεις τὰ οὐράνια ἀρώματα, κἀγὼ τὰ ἐπίγεια τῶν θυμιαμάτων προσφέρω τῇ σῇ θεότητι· σὺ, Δέσποτα, μυρίζεις μου τὰ νῶτα τοῖς ἁγίοις σου καὶ παναχράντοις ἴχνεσι, κἀγὼ μύρα σκιρτῶσα προσφέρω σοι. Εἶτα ἐπ' ἀμφοτέροις τούτοις τοῖς ἅσασιν εὐφραινομένη ἡ γῆ πρὸς τὴν σύνδουλον ἅπασαν κτίσιν ἐβόα· Δεῦτε, συνάχθητε πάντες οἱ ἔγγονοί μου, καὶ ἴδετε ἐπὶ γῆς τὸν ἐν οὐρανοῖς δοξαζόμενον· δεῦτε, βλέπετε ἐν ἀγκάλαις γυναικὸς βασταζόμενον τὸν ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ καθεζόμενον· δεῦτε, ἴδετε γαλακτοτροφούμενον, τὸν ἐποχετεύοντα γάλα ταῖς θηλείαις· δεῦτε, ἴδετε ἐν γαστρὶ Παρθένου χωρούμενον, τὸν ἐν οὐρανοῖς μὴ χωρούμενον· δεῦτε, ἴδετε παρὰ μητρὸς τροφὴν λαμβάνοντα, τὸν τὰ πέρατα διατρέφοντα· δεῦτε, ἴδετε διδασκάλους παραδιδόμενον, τὸν διδασκάλους παιδεύοντα· δεῦτε, ἴδετε ὑπὸ ἀνθρώπων πειραζόμενον, τὸν ὑπὸ ἀγγέλων δοξαζόμενον· δεῦτε, ἴδετε εἰς τὸν οἶκον Ζακχαίου εἰσερχόμενον, τὸν ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν καθεζόμενον· δεῦτε, βλέπετε μετὰ τῆς Χαναναίας διαλεγόμενον τὸν ὑπὸ τῆς Χερουβικῆς λειτουργίας ἀνυμνούμενον· δεῦτε, ἴδετε ὑπὸ γυναικὸς ἁμαρτωλοῦ συνερχόμενον τὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς καθεζόμενον· δεῦτε, ἴδετε τὸν ὑπὸ τῆς ἀσθενούσης γυναικὸς τοῖς κρασπέδοις ψαυόμενον, τὸν ὑπὸ τῆς ἀσωμάτου φύσεως τῶν δυνάμεων προσκυνούμενον· δεῦτε, ἴδετε γεννηθέντα ὡς ἄνθρωπον, τὸν ὑπάρχοντα τῶν αἰώνων ποιητὴν· δεῦτε, ἴδετε νηπιάζοντα τὸν πρὸ καταβολῆς κόσμου ὑπάρχοντα· δεῦτε, ἴδετε, ὑπὸ ἀρχιερέων πειραζόμενον, τὸν ὑπὸ ἀγγέλων δορυφορούμενον· δεῦτε, ὅλα τὰ κτίσματα τὸν κτίσαντα βλέποντα· καὶ ὡς ἔστιν 61.694 ἡ ζωὴ ἐπὶ γῆς, πάντες ζήσατε· δεῦτε, πάντες θεοφορήθητε· δεῦτε, μικροὶ μετὰ τῶν μεγάλων συνέλθετε, οἱ πένητες μετὰ τῶν πλουσίων, οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν κυρίων, οἱ ἁμαρτωλοὶ μετὰ τῶν δικαίων, τὰ ἔρπετὰ καὶ τὰ τετράποδα μετὰ τῶν πετεινῶν, καὶ βλέπετε τὸν τὴν ζωὴν χαρισάμενον.

Οἱ καιροὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ φθινοπώρου ἀλλάγητε, καὶ παρὰ φύσιν καρποφορήσατε, καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἑαυτῶν προσκομίσατε τῷ ἐγκυμῶσαντι ὑμῶν τοὺς καρπούς· πάντα ποιήσατε, καὶ μυρίσατε τὴν θεότητα· ἢ τὰ ὑμέτερα προσαγάγετε θυμιάματα, ἢ παρ' ἐκείνου τρυγήσατε τὰ ἀρώματα. Ὡς δὲ ἐν πᾶσι τούτοις παρωράθη τοῖς ἐγγόνιοις ἡ γῆ, ἰδοὺ πάντα, καθὼς εἶπε, συνέτρεχον, καὶ οἱ ἔρημοι τόποι ἐβλάστησαν, καὶ πολλὴν εὐωδίαν ἐδείξαντο· ἵνα τὴν προφητείαν Ἡσαΐου τελέσωσι

τὴν μελωδήσασαν· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ἔρημος, καὶ ἀνθείτω ὡς κρίνον, καὶ ὕλοχαρήσει καὶ εὐωδιάσει τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου. Τούτων οὕτω πραττομένων καλῶς, λοιπὸν καὶ ἡ θάλασσα αὐτὴ ἐπεθύμησε τῆς εὐωδίας ἀπολαύειν, καὶ ἤρξατο δημοσιεύειν ἑαυτὴν, καὶ τῇ γῆ λέγουσα ἀντέβαλεν· Καὶ μοι λοιπὸν τὸν Κύριον παραχώρησον· μὴ γὰρ μόνον σὸς ἐστὶν ὁ Δεσπότης, ὅτι ὅλης αὐτοῦ παρεδέξω τῆς θεότητος τὴν χάριν· παρακάλεσον αὐτὸν ἔλθειν πρὸς με, μήποτε ἐγὼ ἐρχομένη πρὸς αὐτὸν, ὄλον σου ἐξαφανίσω τὸ πρόσωπον. Εἰ μὴ γὰρ ἐπέγνων αὐτὸν, καὶ ἐδεδοίκειν τὸν ἐμὲ σφραγίσαντα καὶ πεδήσαντα ἀλύτοις δεσμοῖς, πάλαι ἂν ἐλθοῦσα ἔκαμψά σου τὰ πέρατα. Ἦ οὐκ ἔγνωσ, ὅτι προτιμότερα καὶ προγενεστέρα σου κεχώρηκα; πρὸ τοῦ γὰρ σε φανῆναι, ἐγὼ ἐν ταῖς ἀβύσσοις ἐχόρευον. Ἀπόδος μοι τὸν Δεσπότην τὸν ἴδιον, καθὼς ὁ προφήτης εἶπεν· Ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὴν· καὶ τότε ἐπήγαγε· Καὶ τὴν ξηρὰν αἰ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Σὺ οὖν ὕστερον ἐπλάσθης. Ἐξηραμμένη, μήτηρ κονιορτοῦ, ἀκόρεστε, καὶ τάφε νεκρῶν, αἱμάτων, δολίων καὶ ἀμαρτημάτων οἶκος, τί τυραννεῖς τὴν πρεσβυτιδά σου, καὶ μόνη κατέχεις τὸν Κύριον; Ἀπόδος μοι λοιπὸν αὐτὸν, ἵνα πληρωθῇ τὸ εἰρημένον, Ἐν τῇ θαλάσῃ αἰ ὁδοί σου· ἀπόδος μοι τὸν ἴδιον πλαστουργὸν, ἵνα καὶ τοὺς ἐμοὺς κόλπους πληρώσῃ ἐν χάριτι. Καὶ οὕτω συνεχόμενη παρὰ τῆς θαλάσσης ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ νεύματι, κοσμοφυσῶσα ἐπόμπευε λέγουσα· Μὴ γὰρ σου χείρων ὑπάρχω, ἐρεομένη, καὶ κεχαυνωμένη, καὶ ἀστατοῦσα, καὶ συρίζουσα, ἐπικρορῦητε καὶ χολέρας, πῶας ἡνίοχε, καὶ ἀχρησίμευτε βίου, ἀλμυρονάματε καὶ δυσσοδόχυτε, πορείαις ἀνεπίβατε, καταγιγίδος σύμφυλε, τετραχυμένη τοῖς λαίλαψιν· εἰ οἴσθα, ὡς σὺ ἔφης προτιμότερα εἶναι, ἐν σοὶ πρῶτον ἂν ἐσκήνωσεν ὁ Δεσπότης· νῦν δὲ τούτου φαίνεται μοι τὸ ἀξίωμα, ὅτι σου ὑπάρχω ὑπερέχουσα, ἐξότι ἐν ἐμοὶ πρῶτον τὰς ἀκτίνας ἀπέλυσε τῆς θεότητος.

Τοσοῦτόν σου προτιμότερα καθέστηκα, ὅσον ἐγὼ μήτηρ ἀνθρώπων, καὶ σὺ ἐρπετῶν· ἐγὼ τῆς ἀγίας Παρθένου μήτηρ εἰμι, ἣτις τὸν Δεσπότην ἐξήνησε· σὺ δὲ τοῦ πονηροῦ δράκοντος, ὅστις ἐμπαίζει τὰ ζῶά σου· ἐγὼ εἰμι μήτηρ προφητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ ἀγίων ἀνδρῶν· σὺ δὲ ἀγρίων καὶ πονηρῶν μήτηρ ἐρπετῶν, καὶ δυσπλοούντων φθορά· ἐγὼ παράδεισος καὶ ἐπικάρπιος ἔχουσα ἄνθη καὶ ἀρώματα, σὺ δὲ ἀνέμους καὶ λιμένας καὶ ἀταξίας. Εἰ ἦν ἐν ἐμοὶ τοῦ κατέχειν τὸν Κύριον, οὐκ ἂν παραγενέσθαι αὐτὸν πρὸς σὲ παρεχώρησα. Ὡς δὲ, τῶν τηνικαῦτα ἀντιπραττόντων τῶν στοιχείων τοῖς νεύμασιν, ὁ πάντα πληρῶν, καὶ πάντα οἰκονομῶν Κύριος πρὸς αὐτὴν τὴν θάλασσαν παραγίνεται, τοῖς ἀγίοις ἴχνεσι δοξάσαι καὶ τιμῆσαι τῶν ὑδάτων τὴν ἡπειρον βουλόμενος, λοιπὸν ἡ θάλασσα τοὺς κόλπους ἀπλώσασα μετὰ πολλῆς χαρᾶς τὸν Κύριον ὑπεδέξατο λέγουσα· Δεῦτε, πάντα τὰ ζῶα τὰ μικρὰ μετὰ τῶν μεγάλων, συνέλθετε τὰ ἐν τοῖς βάθεσιν, ἐπαναπλεύσατε τὸν ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς ἐνθρονιάσαντα, καὶ τὸ ζῆν ὑμῖν χαρισάμενον· πάντα τὰ ἐναντία τοῦ χειμῶνος φιμώθητε πνεύματα, καὶ τοῦ παρόντος φρίξατε τὴν θεότητα· πᾶσαι αἰ καταγιγίδες, λαίλαπες, ἡσυχάσατε τῆς δυναστείας τὸ μέγεθος· πάντες οἱ ἄνεμοι καὶ χειμῶνες συστάλητε, καὶ πάντα τὰ κύματα ἡρεμήσατε καὶ γαληνιάσατε, καὶ τὸν Κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου μετὰ χαρᾶς ὑποδέξασθε.

Τίς ἀναγγελεῖ μοι σήμερον, ὅτι πελαγοβάτην ἔχω ἐπιβάτην τὸν Κύριον; Μεγαλυνθεῖν ἀπὸ τῆς σήμερον, ὅτι Χερουβική ἐγενόμην καθέδρα, καὶ Σεραφικὰς στιβάδας ἀνέλαβον· ὅτι τὸν ἐκεῖ καθεζόμενον ὧδε ἔχω βαδίζοντα· τὸν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων ἰπτάμενον, ἐν ταῖς νήσοις ἔχω στελλῶ 61.695 μενον· τὸν ἐπάνω τοσοῦτων ὑψηλῶν καὶ μετεώρων στερεωμάτων ὑψούμενον, ἐπὶ τῆς ἐμῆς ἀγλαῖστοῦ χώρας τοῦτον ἔχω πεζεύοντα. Νῦν οὐκ ἔτι προσαγορεύομαι θάλασσα, ἀλλὰ κολυμβήθρα οὐράνιος· νῦν ἐγενόμην λύχνος, σφόδρα ἀστράπτουσα, οὐράνιος· νῦν ἐγενόμην πηγὴ ἰάματα βρῦουσα· νῦν ἐγενόμην ἥλιος, ἀκτίνας αὐγάζουσα· νῦν ἐγενόμην

οὐρανὸς μαρμαρυγὰς ἀποβάλλων, οὐ τὰ τῆς φύσεως ὑποβάλλουσα, ἀλλὰ νάματα τῆς χάριτος βρούουσα. Ὡς δὲ πᾶσα ἡ κτίσις ἠγάλλετο, ὁμοῦ καὶ γῆ καὶ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ἐφαιδρύνοντο χάριτι. Οἱ γὰρ πεπλανημένοι ἐπέστρεφον, οἱ ἁμαρτωλοὶ μετενόουν, οἱ ἀσεβεῖς εὐσέβουν, οἱ νοσοῦντες ὑγίειαν μετελάμβανον, οἱ νεκροὶ εἰς ζωὴν ἐργαστήριον, οἱ ζῶντες εἰς θεότητος πρόσωπον. Ὡς δὲ οἱ δαίμονες ἐδιώκοντο, καὶ ἡ νόσος ἐμαραίνετο, καὶ ὁ θάνατος κατησχύνετο λοιπὸν καὶ οἱ ἐν τῷ ἄδῃ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατεχόμενοι ἀκοὴν περὶ αὐτοῦ δεξάμενοι, ἰδεῖν τὴν δόξαν ἐσπούδαζον, καὶ λυθῆναι τῶν δεσμῶν ἰκέτευσαν. Ὡς δὲ εἶδεν ὁ τῆς ἀπωλείας προαγέτης καὶ ἄρχων τοῦ σκότους τὰ ὧδε αὐτὸν κατορθώσαντα, καὶ ἔτοιμον πορθῆσαι τὰ τοῦ ἄδου βασιλεία, πρὸς τοὺς ἐκεῖ φρουροῦντας ὁ Πονηρὸς ἠτύομολησε δαίμονας λέγων· ὅτι Ὑποκάτω τῆς γῆς ἔρχεται ὁ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ σωφρονήσας, τὰ πέρατα ἔρχεται σκυλεῦσαι, καὶ αἰχμαλωτεῦσαι ἡμῶν τὰ ταμειῖα τὰ ἄδῃ.

Ἀποκριθέντες δὲ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ ἀλάστορες· Καὶ τίς ἐστί σου ἰσχυρότερος; οὐκ ἔλεγε, οὐκ ἔστι μου δυνατότερος ὁ ἐμοὶ ἀντιπαττόμενος; Νῦν ἐδειλίασας παρ' ἐκείνου λωφούμενος; Τέως πείρασον πολεμῆσαι· θάρσησον, καὶ εὐρήσεις αὐτὸν κατὰ πάντα ἡττώμενον. Ὁ δὲ, Ἐπίρασα, φησὶ, καὶ ἐδοκίμασα, καὶ πάντοθεν μου τὰς δυναστείας ἐκράτησεν· εἰς τὴν ἔρημον αὐτὸν ἐπολέμησα, καὶ ἔρημόν με πάντοθεν ἀπέδειξεν. Οὔτε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἴσχυσα· τὴν αὐτὴν γὰρ δόξαν κάκεινους ὑστέρησεν. Οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· Τέως εἰσελθε ἔσωθεν, καὶ τὰς χαλκᾶς πύλας ἀπόκλεισον, καὶ τοὺς σιδηροῦς μοχλοὺς καθειρξώμεθα, καὶ τὰ βέλη ἡμῶν εὐτρεπίσωμεν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα κραζόντων τῶν πονηρῶν, ἰδοὺ δὴ καὶ ὁ Κύριος μετὰ πυροφόρων στρατιῶν παραγίνεται. Ἀνοίξατέ μοι πύλας, οἱ τῶν δαιμόνων ἄρχοντες· εἰσελεύσεται γὰρ ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Οἱ δὲ ἔνδοθεν ὑπάρχοντες ἐτόλμων, καὶ ἀποκρίνοντες· Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, Κύριος κραταῖος καὶ δυνατὸς ἐν πολέμῳ. Ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν δαιμόνων ἔλεγεν αὐτοῖς ἔνδοθεν· Οὐκ εἶπον ὑμῖν, ὅτι κραταῖός ἐστι καὶ δυνατὸς ἐν πολέμῳ, καὶ ἰσχυρὸς ἐν ἰσχύϊ; Οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπεσπούδαζον· Ἄρατε πύλας, πρὶν αὐτὰς συντριψώμεν, καὶ τοὺς μοχλοὺς κατεάξωμεν· μετ' εἰρήνης ἀνοίξατε, πρὶν μετ' ὀργῆς εἰσέλθωμεν. Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες τοῦ ἄδου, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Οἱ δὲ φόβῳ συνεχόμενοι ὡς ἀμφέβαλλον ῥήμασι· Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; αὐτοὶ ἀπεκρίναντο· Κύριός ἐστι τῶν δυνάμεων, τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω Δεσπότης. Καὶ ὡς ἐστασίαζον, μὴ ἀνοίγοντες τρόμῳ παιδευόμενοι, νεύματι τῆς θεότητος εὐθέως αἱ πύλαι συνετρίβησαν, καὶ οἱ μοχλοὶ κατεάγησαν, καὶ ἐπληρώθη τῆς προφητείας τὸ κήρυγμα τὸ πρὸ τοσοῦτων γενεῶν σαλπιζόμενον, ὅτι Συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν. Εἶτα ἐν ἀπορίᾳ γενόμενοι οἱ τῆς λοιδορίας ἐργάται, εἶπαν οἱ ἄνομοι. Ἐχοντες τὰ βέλη καὶ τὰς ῥομφαίας, ἐφορμήσωμεν αὐτῷ. Ὁ δὲ τὰς πύλας συγκλάσας, κάκεινους συνέτριψε, καὶ ἐπλήρωσε τὰς δύο κηρυττούσας προφητείας· Κύριος συντρίβων πολέμους, Κύριος ὄνομα αὐτῷ. Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. Ὡς δὲ εἶδον οἱ κατάκλειστοι τὸ φῶς τῆς αἰδίου ζωῆς, ἀνεβόησαν λέγοντες· Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων. Ὅρα ἐκάλουν τὰ τοῦ ἄδου στερεώματα. Ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῆ καρδία· τουτέστιν, ἐξέστησαν οἱ διαβολικοὶ ἄρχοντες· Ὑπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὔρον οὐδέν. Ἀπενεκρώθησαν γὰρ ὑπὸ τοῦ Κυρίου, καὶ ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπώλεσαν, καὶ οὐχ εὔρον οὐδέν. Ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, ὁ Θεὸς Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοῖς ἵπποις. Ἴππους λέγει τὰς ψυχὰς τῶν κατεχομένων, καὶ ἐπιβάτας τοὺς πονηροὺς δαίμονας, δαίμονας τοὺς ἀνελεημόνως παιδεύοντας τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς. Ἐνύσταξαν καὶ ἀπενεκρώθησαν. Τότε ὡς εἶδον τῶν ψυχῶν τὴν σωτηρίαν, καὶ τὴν ἰδίαν ἀπώλειαν, τὴν 61.696 αὐτῶν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἑαυτῶν δουλείαν, αὐτοὺς ἀπολυομένους, καὶ

ἑαυτοὺς ἀλύτοις δεσμοῖς κατεχομένους, ἀνεβόησαν μετὰ ἰσχυρᾶς κραυγῆς· Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεται σοὶ κατὰ πρόσωπον;

Μαστιγοῦντας ψυχὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκόντισας κρίσιν ἐφ' ἡμᾶς δικαίαν· οὐ γὰρ ἐκρίνομεν δικαίως· διὰ τοῦτο κρινόμεθα, διὰ τοῦτο φειδοῦς οὐ τυγχάνομεν. Ἀνίλεως γὰρ ἢ κτίσις τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεον. Κατέκλεισεν αὐτοὺς εἰς τὰ ταμειῖα τοῦ ἄδου, ὑπὸ ὁσμῆς δρακόντων κολαζομένους, δήσας αὐτοὺς δεσμοῖς ἀλύτοις. Λαβῶν δὲ τὰς ψυχὰς πάσας συνῆξεν ὁ Κύριος, καὶ τὴν προφητείαν Ἰερεμίου ἐπλήρωσε. Συνήγαγε πέρδιξ ἃ οὐκ ἔτεκεν. Ἄς γὰρ ὁ ἐχθρὸς κατήγαγεν εἰς τὸν ἄδην, ταύτας ὁ Κύριος συνήγαγεν· ἄς ἐκεῖ ἔτεκεν ὁ διάβολος, μᾶλλον δὲ διεσκόρπισε, ταύτας συνήγαγεν ὁ Χριστός. Ἀνάστητε, εἶπεν ὁ Κύριος, καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸν οὐρανόν. Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονε πληροῦν τῆς προφητείας τὸ αἴνιγμα, Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος· τουτέστιν, εἰς τὴν οὐράνιον Ἱερουσαλήμ. Αἱ κάτω πύλαι ἠνοίγησαν, μᾶλλον δὲ συνετρίβησαν· ἀνάγκη λοιπὸν ἀνοιγῆναι καὶ τὰς ἄνω πύλας τῶν οὐρανῶν· καὶ γὰρ καὶ οἱ ἄνω πυλωροὶ ἀγνοοῦντες ἐκώλυον. Ὡς γὰρ κατῆλθεν, οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο ἀνερχόμενον αὐτὸν οὐκ ἐγνώρισαν, καὶ τέως τρακτεύειν ἐπεχείρουν (εἶχε γὰρ μεθ' ἑαυτοῦ τὰς ψυχὰς ὁ Κύριος, ἃς ἐλυτρώσατο, καὶ τὸν ληστήν, μᾶλλον δὲ μαθητήν), λέγοντες· Τίς ἐστὶν ὁ μετὰ τοσαύτης παρατάξεως ἐρχόμενος; Οἱ δὲ προαγαγόντες ἄγγελοι ἐσήμαινον τῆς θεότητος τὸ ἀξίωμα. Οἱ δὲ οὐκ ἠπέιγοντο, ἀγνοία τρυχόμενοι· Καὶ εἰ ὁ Κύριός ἐστιν ἀνερχόμενος, πῶς οὐκ ἔγνωμεν αὐτὸν κατερχόμενον; μὴ γὰρ καὶ ἄλλοτε οὐ κατέβη, καὶ τὴν κιβωτὸν διετάξατο ἐπὶ τοῦ Νῶε; ἐπὶ τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὴν σκηνὴν παρεγένετο, ἐπὶ τοῦ Ἰακώβ ἐν τῇ κλίμακι, ἐπὶ τοῦ Ἰὼβ διὰ λαίλαπος καὶ νέφους ὠμίλησεν, ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, ἐπὶ Ἰησοῦ εἰς Ἱεριχὼ, ἐπὶ Ἡλίας εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ οὐκ ἔστι γενεά, ὅπου οὐ κατέβη, καὶ οὐκ ἔλαθεν ἡμᾶς.

Καὶ νῦν, ὡς λέγεται, εἰ ὁ Κύριος πάρεστιν ἀνερχόμενος, πῶς οὐκ ἔγνωμεν αὐτὸν κατερχόμενον; Ἀπεκρίθησαν οἱ προάγοντες· Αὐτός ἐστιν ὁ τότε κατερχόμενος· ἵνα μὴ γνωρισθῇ ἀνερχόμενος, δουλικὴν εἰκόνα ἐφόρησεν, ἵνα μὴ γνῶτε δεσποτικὴν μεγαλοπρέπειαν. Καὶ μάθετε Δεσποτικὸν μυστήριον, καὶ σοφισμα Κυριακόν, καὶ μὴ κωλύσητε φιλανθρωπίας πρόθεσιν. Εἰ γὰρ ἐγνώκατε αὐτὸν ἐν ταπεινώσει πολλῇ κατερχόμενον χάριν τοῦ πλάσματος, ἐκωλύετε τὴν κατάβασιν καὶ ἀπεστερεῖτε τῆς σωτηρίας τὸν ἄνθρωπον, καὶ δίχα τῆς ἄνω βασιλείας λοφούμενον. Νῦν ἀνοίξατε, γονυπετήσατε. Εἶτα ἀποκρίνονται καὶ αὐτοί· Εἰ μὴ φωνῆς αὐτοῦ θείας ἀκούσωμεν, οὐκ ἂν τὰς θύρας ἀνοίξοιμεν. Οὐδεὶς γὰρ διαβαίνει ἐνθεν ἀκάθαρτος. Αὕτη γὰρ, φησὶν, ἡ πύλη τοῦ Κυρίου· δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. Τότε ὁ Κύριος φωνῆ τιμίᾳ ἐλάλησεν· Ἐγὼ εἰμι ὁ ζητούμενος, ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ· τουτέστιν, Ἄ ἔπραξα καὶ πέπονθα, ὅσα ἐποίησα καλὰ καὶ ἀπέληφα κακά. Ἀπαγγελῶ τῶν δικαίων τὰ τεκμήρια, τῶν ἰάσεων τὰ χαρίσματα, τῶν πράξεων τὰ κατορθώματα. Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ. Τότε γνόντες τοῦ ἀχράντου φωνὴν Δεσποτικὴν, οἱ τὰς πύλας κατέχοντες, μετὰ φόβου εἰς προσκύνησιν ἐξήλθοσαν· Οὐκ οἶδαμέν σε, Δέσποτα, κατερχόμενον, προσκυνούμεν σε ἀνερχόμενον. Εἶτα αὐτὸς παρερχόμενος ἀναντιρρήτως, καὶ οἱ ἀκόλουθοι. Οἱ δὲ τοὺς ὀπισθεν εἰσερχομένους ἐκώλυον λέγοντες· Αὐταὶ αἱ πύλαι τοῦ Κυρίου· δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐταῖς· μὴ καὶ ἄδικοι; ὧδε μοιχοὶ καὶ τελῶναι καὶ ἄρπαγες; ἵνα τί τοῦτο πράττεται παρὰ τῆς σῆς ἀγιότητος; Ταύτας τὰς πύλας σὺ ἐκύρωσας, σὺ πυλωροὺς ἡμᾶς κατέστησας, σὺ νόμον ἡμῖν ἐδογματίσας, ὅτι Αὐταὶ αἱ πύλαι τοῦ Κυρίου· δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐταῖς. Οὐχὶ λέλεκται περὶ σοῦ, ὅτι Πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται; Εἶπας γὰρ, Μόνοι δίκαιοι εἰσελεύσονται· μὴ καὶ ἄδικοι; ὧδε μοιχοὶ καὶ τελῶναι προσάγονται,

ὧδε μάγοι καὶ λησταὶ καὶ ἄρπαγες εἰσέρχονται; Κἂν πρῶτον δικαίους εἰσάγαγε, καὶ κατόπιν ἁμαρτωλοὺς χειραγώγησον.

Ἔσθ' ὅτε πάντας τούτους εἰσάγεις· δῆλον ὅτι μετενόησαν· τοῦτον δὲ τὸν ληστήν διὰ τί πρὸ πάντων εἰσάγεις εἰς τὰ ἄνω βασιλεία; ποῦ μετέγνω, ποῦ μετενόησεν; οὐ μίαν ἡμέραν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ δι 61.697 ἐπράξατο, οὔτε τι καλὸν πέπραχε πώποτε· ἀλλ' οὐδὲ ὥραν μίαν ἐχώρησεν εἰς μετάνοιαν. Ἴδου τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ ἐγγράφως κατέχομεν, ἃ μὲν ἐν μετανοία οὐκ ἐξήλειψε, καὶ προηγέτην αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον ἀπάντων τῶν δικαίων εἰσφέρεις; Ὁ δὲ Σωτὴρ, Ζητεῖτε αὐτοῦ, φησὶ, τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἐγὼ πρὸ πάντων ἐξήλειψα; Ἀργήσει αὐτοῦ τῶν ἁμαρτημάτων τὸ ἔγγραφο, ὅτι ἡ πίστις αὐτοῦ ἀπήλειψεν αὐτό. Λυέσθω τῶν ἀδικημάτων αὐτοῦ ἢ συγγραφή τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ. Οὐ μετενόησε πρὸ καιροῦ, ἀλλὰ συνῆκεν εἰς τὸν καιρόν· πρὸ τοῦ θανάτου δίχα πίστεως ὑπῆρχε γυμνός, ἐν τῷ θανάτῳ ἡ πίστις αὐτοῦ τῆς θαλάσσης τῶν πλημμυρημάτων ἐνίκησεν· ἐν καιρῷ ἀνέσεως οὐκ ἔγνω, ἀλλ' ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἐπέγνω τὸ δίκαιον. Ὅτε οἱ μαθηταὶ μου ἀπέφυγόν με, οὗτος προσέφυγέ μοι· ὅτε Πέτρος ἔλεγεν, Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον, τότε οὗτος βασιλέα οὐρανῶν ὠμολόγησεν· ὅτε ἱερεῖς ἐθανάτου με, τότε οὗτος ζωῆς ἐκάλεσε Κύριον. Ἐμοὶ τὸ ἔργον τῆς μετανοίας τετέλεσται, τοῦ τὴν πρόθεσιν βλέποντος καὶ τὸ πρόθυμον· ἐμοὶ τῆς ὑπομονῆς τὸ δικαίωμα πέπρακται, τοῦ εἰς τὸ ἀγαθὸν τὴν καρδίαν κλίναντος.

Διὰ τῆς πλευρᾶς Ἀδὰμ τὸν παράδεισον ἀπέκλεισεν, οὗτος ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ἀνοίγει τὸν ὑπὸ τῆς φλογίνης ῥομφαίας πυλῶνα φρουρούμενον. Μὴ ζητήσατε αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν, ἣν οὐχ εὐρήσετε. Διὰ τοῦτο Δαυὶδ πρὸ τοσοῦτων γενεῶν προεφήτευσεν· Ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ. Λοιπὸν ὁ Σωτὴρ ἀνῆλθε, νικήσας πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ πᾶσαι αἱ στρατιαὶ τῶν ἀγγέλων ἀπήντησαν, καὶ ὡς Δεσπότη προσεκύνησαν, καὶ πᾶσα Χερουβικὴ τάξις καὶ Σεραφικὴ λειτουργία προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ τῷ Πατρὶ τῷ γεννήσαντι. Καὶ ὅσα τε Πατρὶ προσελάβετο καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας ἐκάθισεν ὁ μήποτε γυμνώσας τοὺς πατρικοὺς κόλπους. Εἰ γὰρ καὶ κατῆλθεν ἐπὶ γῆς διὰ φιλανθρωπίαν, ἀλλ' οὖν τοῦ θρόνου οὐδαμῶς κατελείφθη· εἰ καὶ γέγονεν ἄνθρωπος τέλειος οἰκονομικῶς, οὐδαμῶς ἔκστασιν ὑπέμεινε τῆς οἰκείας φυσικῆς θεότητος. Οὐ γὰρ ἐκ προκοπῆς ἀνθρώπου γέγονε Θεὸς ὁ Χριστὸς, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ Θεὸς ὢν γέγονεν ἄνθρωπος, ἵνα τὸν ἄνθρωπον σώσῃ. Διὸ οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα κηρύττομεν, ἀλλὰ Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα ὁμολογοῦμεν· καθὼς ὁ θεσπέσιος ἔφησε Παῦλος· Διὸ πᾶσα ἀρχὴ καὶ ἐξουσία ὑπετάγησαν αὐτῷ, ὡς ὄντι πρὸ πάσης κτίσεως, μᾶλλον δὲ ποιητὴν τῆς κτίσεως, καὶ συνδεσπόζοντα καὶ συμβασιλεύοντα τῷ ἀχράντῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ ζωοποιῷ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶ 61.698 νας. Ἀμήν. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ μέλλων κρίναι τὴν οἰκουμένην, καὶ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν, καὶ ἀποδοῦναι ἐκάστῳ καθ' ἃ ἔπραξε. Τίς οὖν τῆς φιλανθρωπίας λαλήσει τὸν ἔλεον, ἢ τῆς δυναστείας αὐτοῦ τὸ μέγεθος; τίς αὐτοῦ τῆς ἀγαθότητος ἐκφράσει τὴν σύνεσιν, ἢ τῆς δυνάμεως τὴν μεγαλειότητα; τίς τῆς εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς διηγῆσεται, ἢ ἐξιχνιάσει τῆς ὑπερβολῆς τὸ ἀξίωμα; ὅτι μὴ καταλιπὼν τὰ ἄνω, δι' ἡμᾶς ἐπὶ γῆς κατῆλθεν· ὅτι τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας λαθῶν, εἰς ἄχραντον Παρθένου μήτραν ἐχώρησεν· ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων ἔλαθε χοροὺς, καὶ δούλου μορφὴν ἐνεδύσατο, ἵνα σώσῃ τὸν κατ' εἰκόνα ἄνθρωπον φθορᾶς καὶ θανάτου· καὶ ἀπέθανε τῇ σαρκί, ἵνα ἡμᾶς τῆς ἀθανάτου φύσεως αὐτοῦ κοινωνοὺς ἀπεργάσῃται.

Καὶ τί ἀνταποδώσομεν αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν; ποίας εὐχαριστίας, ἢ ἰκεσίας; Οὐδ' ἂν πάντα ἡμῶν τὰ μέλη φωνὰς ἀναλάβωσι, καὶ αἱ τρίχες ἡμῶν λαλιάς ἐξάγωσι, καὶ πᾶν τὸ ὄργανον ἡμῶν μελωδίας πληρωθῆ, ἐπαξίως ἀνυμνήσαι δυνηθῶμεν τὴν αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς γενομένην συγκαταβάσεως

εὐσπλαγχνίαν καὶ μεγαλειότητα. Ἄλλ' ὅσον χωροῦμεν, ἀνυμνοῦμεν τὸν μόνον ὑπεράγιον, πρόρρησιν ἐκπληροῦντες, τὸ, Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠὺφράνθην. Διὰ ταύτης γὰρ περιόδου διήλθον τὰ τοῦ Σωτῆρος μεγάλα καὶ παράδοξα θαύματα, ἵνα καθ' ἑκάστην μνημονεύων εὐφραίνωμαι· εἴ γε ἀξίως τῇ μνήμῃ ἐχωρήσαμεν, καθὼς ἔπρεπεν. Ἄλλ' εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ Θεὸς καταγγεληθῆ· διὸ μετὰ τοῦ προφήτου λέγωμεν· Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠὺφράνθην. Ὁ δὲ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ φιλανθρωπίαν καὶ πολλὴν ἀγαθότητα ἀναδειξάμενος, ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν καὶ τὰς εὐχὰς προσδεχόμενος χάριτι, καὶ εἰς κρείττονα ἀγαθὴν πρόνοιαν ἀγαγὼν, αὐτὸς ἡμῶν τηρήσει τὴν ψυχὴν ἀκηλίδωτον, τὸ σῶμα ἄσπιλον, τὸ πνεῦμα ἀρύπτωτον, τὴν ζωὴν ἀνεπηρέαστον φυλάξει, τὴν πίστιν ἀσύλωτον, τὴν φιλαδελφίαν ἀνύβριστον, τὴν παρθενίαν ἀμώμητον, τὴν φιλίαν ἀθρύλλητον, τὴν ἀγάπην ἀνυπόκριτον, τὴν ἀρετὴν ἀκλυδώνιστον, τὴν δικαιοσύνην ἀνεμπόδιστον, τὴν πίστιν καρπουμένην. Τὰς πύλας ἡμῖν τοῦ παραδείσου ἀναπετάσει, καὶ φλογίνην ῥομφαίαν κατασβέσει, καὶ τὴν θύραν τῆς βασιλείας ἀνοίξει, καὶ τὴν ἀκήρατον ἀπόλαυσιν εὐτρεπίσει, καὶ ἐκ δεξιῶν στήσει, καὶ τῇ δεξιᾷ στεφανώσει τῇ φιλανθρωπίᾳ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.